

R. Ventura Melià

MERXE BANYULS

Merxe és una excepció que confirma la regla: nou de cada deu dones han triomfat l'amor amb el director, el productor o l'actor d'èxit. Ella s'ho ha fet tot a base de treball, simpatia personal —en té un carro— i llibertat, llibertat de premsa, de paraula i d'actes. Perquè la Merxe Banyuls —o la Merxe "nacional"— fa la seua real gana.

Aquells folls i "antics" que fundaren Els Pavesos, entorn a una falla —Bany de pavesos-Corretgeria— eren massa per a poder seguir junts i coordinats. Si alguna cosa els caracteritzà fou la propensió natural a desintegrar-se. Cada dona se n'anà per un costat. Sols Merxe, més conscient, més ambiciosa, més treballadora o més divertida, va tenir l'humor

suficient i la manca d'enveja per tal de continuar al costat del seu Monle, del seu Juanito Monleón (com li diu Fuster: aquest és un país de "juanitos").

La parella Joan Monleón Merxe Banyuls és ja tan celebre com la de Ginger Rogers i Fred Astaire, la de Gene Kelly i Stanley Donen, la de Daoiz i Velarde o la De Santiago Ramón i Cajal. Entre Merxe i Joan cal posar la barra perquè l'oposició i el contrast és tan important com la conjunció i els lligams. És un binomi que Newton no hagués pensat mai dels mais. Ella és la guapa i ell és el monstre arrevatador, que fa art per a que l'estimen més i millor.

Merxe li sembla a Monica Vitti però té horror dels intel. Lectuals i de les eli-

tes. Merxe es una defensora del populisme, però ella, s'ho munta d'esquerra conscient i conseqüent. I, és clar, la realitat li dona molts disgustos. Els d'esquerra la critiquen, les elites la menyspreen. Té un consol, el gran públic, el poble. Ella sap com dirigir-se al públic i el públic la connecta ipso facto.

Merxe és humana, massa humana. Mare, no accepta les classificacions fàcils i automàtiques. És una de les dones més insubornables que he conegut. La seua força de voluntat és llegendària. Quan s'enamora se la juga tota. El respecte que té a l'altre és el respecte que vol que li tinguen a ella.

No hi havia a València dues cames com les seues: Vicent Andrés i Estellés no ho deia per a la Merxe però ja hagués volgut dir—ho per ella... La boca de la Merxe és una festa. I dels seus ulls, millor serà deixar—ho en el secret del sumari. Sap estar en escena, sap fer el gest necessari. Ella diu que ni canta ni balla ni interpreta. És una mentidera que es cura en salut. Si que canta, si be no té tons alts, o desentona de vegades. Per ella Paquito el chocolatero és avui famosa a tot arreu. Merxe té fusta de superstar, bona fusta.

Merxe inesgotable, indefugible, aguda, sensible, fidel als amics, tendra, activa, plena de joia i amor, fins a esgotar-se, fins al cansanci. Es, a mes, una de les poques dones i/o persones que saben callar i escoltar i no parla mai del que no sap. Rara avis. En un món de bruixes, de frustrats, de sexes a mig fer, de ninots, d'aborts, té una sanitor, una plenitud i una gràcia natural sense parió.